

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องบทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเรื่องบทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 15 แห่งจำนวนรวมทั้งสิ้น 382 คน ผู้วิจัยได้ใช้ฝ่ายบริหารทุกคนในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ละ 3 คน รวม 15 แห่ง จำนวน 45 คน จากฝ่ายสภามาจากองค์การบริหารส่วนตำบล 15 แห่ง จำนวน 337 คน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์การบริหารส่วนตำบล	ประชากรสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล		
	คณะกรรมการบริหาร อบต.	สมาชิกสภาอบต.	รวม
1. ตำบลยางตลาด	3	19	22
2. ตำบลบัวบาน	3	43	46
3. ตำบลห้วยน้ำคำ	3	35	38
4. ตำบลคอนสมบูรณ์	3	25	28
5. ตำบลนาเชือก	3	25	28
6. ตำบลนาดี	3	15	18
7. ตำบลหนองดอกแป้น	3	17	20
8. ตำบลหนองอิเฒ่า	3	19	22
9. ตำบลเวือ	3	19	22
10. ตำบลเขาพระนอน	3	15	18
11. ตำบลโนนสูง	3	21	24
12. ตำบลอู่เม่า	3	11	14
13. ตำบลอิฐี้อ	3	19	22
14. ตำบลหัวจัว	3	21	24
15. ตำบลคลองขาม	3	33	36
รวม	45	337	382

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอบเขตการวิจัย ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางตำแหน่งการทำงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 4 ด้าน ซึ่งแต่ละด้านจะมีข้อย่อย 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ มี 2 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อจะมีข้อย่อย 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมี 4 ข้อ

2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีสร้างแบบสอบถามดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542) ที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

2.1.2 กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขเสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและในด้านภาษาที่ใช้เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่

1) นายสมบุรณ์ สุขดี วุฒิต่างการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏมหาสารคาม รองผู้จัดการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดมหาสารคาม

2) ส.ต.อ.ไพกิจ โกศล วุฒิทางการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

3. นายศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิธัน วุฒิทางการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขา วิชาผลการศึกษา ศึกษานิเทศก์ 6 เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ครอบคลุมเนื้อหา ตรวจสอบแล้ว นำไปทดสอบ (Pre-test) ใช้กับกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอห้วยเม็ก จังหวัด กาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่า อำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบทางสถิติ t -test (Independent samples) เพื่อหาค่า t (ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำ) แล้วเลือกข้อที่ อำนาจจำแนกที่มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้ข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ คือ ด้านการจัดการ ทรัพยากรแหล่งน้ำ 5 ข้อ ด้านการจัดการทรัพยากรดิน 5 ข้อ ด้านการจัดการทรัพยากรป่าชุมชน 5 ข้อ ด้านการจัดการสภาพชุมชน 5 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากแบบสอบถามที่ ผ่านการคัดเลือกโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90 ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อมั่นสูง สามารถ นำแบบสอบถามชุดนี้ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้

ลักษณะของแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ (Check List) ที่กำหนดคำตอบไว้หลายคำตอบให้ผู้ตอบเลือกตอบ 1 คำตอบ โดยกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทสมาชิกองค์การบริหารส่วน ตำบล โดยแบ่งระดับบทบาทเป็นมาตรฐาน (Rating Scale) แบบประมาณค่า ในด้าน การจัดการทรัพยากรแหล่งน้ำ การจัดการทรัพยากรดิน การจัดการทรัพยากรป่าชุมชน การจัดการสภาพชุมชน ซึ่งกำหนดระดับบทบาทเป็นเลขระดับคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มีบทบาทมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
มีบทบาทมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
มีบทบาทปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
มีบทบาทน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
มีบทบาทน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

ในการเลือกคำตอบ ใช้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับคะแนนที่ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ด้านสภาพปัญหาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบ ✓ ลงในช่อง () ที่เลือกตอบ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไปเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตอบอย่างเสรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลทุกตำบลในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามข้อมูลการทำวิจัยครั้งนี้

3.2 ทำหนังสือชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างและผู้อื่นจะได้รับจากการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง และเก็บข้อมูลได้ตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามถึงองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยตนเอง และนัดวันขอรับแบบสอบถามคืน

3.4 เมื่อถึงวันนัดหมาย ผู้วิจัยกลับไปขอรับแบบสอบถามคืนที่องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามคืนครบทุกฉบับ

4. การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแบบสอบถามแต่ละฉบับ แต่ละส่วน โดยคัดแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. ให้หมายเลขรหัสของแบบสอบถามแต่ละฉบับเพื่อใช้ตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับ

3. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า ตามเกณฑ์การให้คะแนน ในช่องสำหรับผู้วิจัย

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบคำถามชนิดปลายเปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่เรียงความถี่ในแต่ละประเด็น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows 10.0 (Statistical Package for the Social Sciences / for Window 10.0) โดยใช้สูตรตามสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

4.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม อธิบายได้ตามนี้

4.2.1 วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบทางสถิติ t -test (Independent Samples) เพื่อหาค่า r (ความแตกต่างระหว่างกลุ่มคะแนนสูงและคะแนนต่ำ) ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4.2.2 ความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามเป็นรายข้อหรือทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนบราค (Cronbach)

4.3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

4.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปในการบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้

1) ความถี่ (Frequency)

2) ร้อยละ (Percentage)

4.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับบทบาทของคณะกรรมการบริหารและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบเกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีบทบาทในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีบทบาทในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีบทบาทในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีบทบาทในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีบทบาทในระดับน้อยที่สุด

4.3.3 ทดสอบเปรียบเทียบบทบาทระหว่างคณะกรรมการบริหารและสมาชิก
องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้การทดสอบด้วย t -test

4.3.4 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง
แวดล้อม โดยใช้ร้อยละ

4.3.5 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะทั่วไป ใช้ความถี่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY